

Советскэ Конституциин алтан наран доро

Советскэ Союзай Конституциин (үндэ- хуулиин) баталагдан абтаһанһаа хой- мүнөөдэр хорин нэгэдэхи жэлэйнь ой сэбэ.

Советскэ Союзай ажалшад, тэрэ тоодо йшье Бурят-Монголой АССР-эй ажал- бүгэдэарадай энэ ехэ һайндэрые— ституциин Үдэрые Эхэ оронойнгоо тү- тон ехэ омогорхолтойгоор, ажалай ба итическэ угаа ехэ дэбжэлтын оршон алда угтажа байна.

1936 оной декабриин 5-да Соведүү- Бүхэсоюзна онсо яаралтай VIII съезд най гүрэнэй мүнөөнэй Конституциие ба- зн абаһан байгаа. Тэрэ үедэ орон до- най политическэ, социальна тон ехэ илалтанууд болоод байгаа һэн. Социа- тическэ индустриализаци, худөө ажа- коллективизацилга, культурна рево- ци бэелүүлэгдээд байгаа. Дайсан анги- д усадхагдаад, эбтэ ангинууд—худэл- ишэн анги, таряашад, мүн тэдэнэй дун- а уг изагуураараа гараһан—советскэ ллигенци үлөөд байгаа. Манай Сою- олон ондоо үндэһэ яһатанай дундахи үүгэй холбоо барисаан тон ехээр бэ- ээд байгаа. Манай арад эдэ бүхы агуу- амжалтануудые алдарта Коммунисти- кэ партиингаа хүтэлбэри доро ябажа лаһан юм.

Совет гүрэнэй, арадаймнай ажабайдалда һон эдэ ехэ хубилалтанууд, манай об- твын туйлаһан эдэ агуусхэ туйлалта- СССР-эй Конституци дотор тоолог- он ба хуулита ёһоор баталагдаһан аа.

Манай арад Советскэ Конституциин ал- наран доро ажаһуужа, энэ хорин нэ- жэлэй турша соо бүхэдэлхэйн-түүхэтэ ехэ илалтануудые туйлаа. Буржуазна ституцинууд дотор баян, мүлжэгшэ инуудай зонхилхо эрхэ баталагдадаг Харин СССР-эй Конституци дотор со- листическэ общество соо дайсан харша инууд үгы гэжэ хэлэгдэдэг, зүгөөр н түрүү анги байһан хадаа хүдэлмэ- эн анги гүрэнэй хүтэлбэри бэелүүлнэ э хэлэгдэдэг. Хэрбээ буржуазна кон- туцинууд удхаараа националистическэ, эһэ яһанай илтаа гаргадаг байбал, СР-эй Конституци тон ехэ интернацио- льна Конституци юм. Тэрээн дотор үндэһэ танай тэгшэ эрхэ, хани барисаан тун- лагдаһан байна. Хэрбээ буржуазна кон- туцинууд дотор гражданинуудай эрхэ хооһон үгөөр хэлэгдэһэн байдаг һаа, Р-эй Конституци гражданинуудай эр- миин соносхоод дүүргэдэггүй, харин эрхэнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ эгтэ гол анхаралаа хандуулдаг. Дээрэ гдэһэн эдэ зүйлнүүд социалистическэ капиталистическэ оронуудай конститу- уудай хоорондо али зэргэ ёхэ илгаа- байһыень элирхэйлэн харуулна.

СССР-эй Конституциин гүнзэгы интер- иональна, ахадүүгэй хани барисаанай ые манай бурят-монгол арадай шэнэ, иалистическэ ажабайдал дээрэһээшье гэр жэшээ болгон харуулжа болохо на. Зүбхэн лэ Советскэ Конституциин н наран доро, тэрэнэй агуусхэ де- ратизмын аша үрые эдлэжэ, манай Совет засагай оршожо байгаа дүшэн эй турша соо үзэгдөө дуулдаагүй ехэ лтануудые туйлаа. Октябриин рево- иин урда тээ Бурят-Монголой хаан- Россин эгээн гээгдэнги, харанхы ма- да тунаһан заха хизаарынь байһан Гансал ашата энэ революциин үрөөр, мунистическэ партиин ударидалгаар етскэ Конституциин алтан наранай ун элшэ доро манай арад үдэрһөө ртэ, һараһаа һарада, жэлһээ жэлдэ кэжэ, мүнөө индустриально-колхозно хүсэтэ республика болонхой. ее жэл манай республикын хүдөөгэй лшад һү, нооһо, таряа талха тушааха нэй түсэбые сүм дүүргээд, түсэбһөө үр хүдөө ажахын эдэ продуктнуудые л орондоо ехээр тушааһан ба худал- н байна. Республикын промышлен- ь жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид ргэжэ, амжалтатайгаар ажаллажа байна. Манай арадай удхаараа социалис- тическэ, түхэл маягаараа национальна культура жэлһээ жэлдэ хүгжэн һалбарна.

Советскэ Конституци манай ороной гражданинуудта гүрэнэйнгөө интересэй түлөө ажаллаха ба тэмсэхэ тон харюусал- гата уялгануудые даалгахынгаа хажуу- гаар, үргэн ехэ эрхэ үгэһэн байна.

Капиталистическэ оронуудта мүнөө үедэ хэдэн зуун мянган ажалшад эдихэ талханайнгаа түлөө үдэр бүриин тэмсэл ябуулжа, мүн хэдэн миллион ажалшад ажал хүдэлмэри бэдэржэ ябана гээшэб! Тиихэдэ манай ороной ажалшад үндэһэн хууляар олгогдоһон энэ ехэ эрхэеэ эд- лэжэ, социалистическэ гүрэнэйнгөө эконо- мическа ба политическэ хүсэ шадалые дээшэлүүлсэхынгээ хажуугаар өөһэдын- гөө ажана һайнаар ажаһууха ябадалые хангадаг байна. Хэрбээ арадай ажахын хүгжэлтэ тухай статистическэ тоо мэдээ- нүүдые анхаран харабал, манай арадай ажалай ба ажабайдалай али шэнээн ехээр дэбжэжэ байһаниинь эли тодоор бидэнэртэ харагдана.

Капиталистическэ оронуудта эрдэмдэ һураха эрхэ конституцинуудтань сонос- хогдоһоншье һаа, зүгөөр үгытэй ядуу хү- нэй үхибүүд, бага яһатанай залуушуул (негрнүүд болон бусад «хара шарайтан») эрдэм дээжые эдлэхэ эрхэеэ хаһаргдаһан байна. Манай орон дотор болоһон социа- листическэ революци гансал баяд ноёдуу- дай эрдэмдэ һуралсаха онсо эрхыень үгы хэжэ, бүхы хүдэлмэришэн таряашадые болбосоронги, эрдэмтэй хүнүүд болгохо гэһэн түүхэтэ зорилгые мүнөө үедэ эр- шэмтэйгээр бэелүүлжэ байна. Орон дотор- най дээдэ, дунда ба эхин һургуулинууд жэлһээ жэлдэ олошорно. Гансахан 1957 ондо миллион хахад хүнүүд дунда һур- гуулинуудые дүүргэжэ гараа гэжэ хэлэхэ болобол, орон соохи арадай гэгээрэлэй хэ- рэгэй али шэнээн хүгжэжэ байһаниинь эли тодо болоно. Манай орон соохи хэдэн зуун мянган радио ба киноустановко- нууд, театрнууд ба ансамбльнууд, куль- турын ордонууд ба клубууд, библиотекэ- нүүд ба культбазанууд арад зоной оюун бодолой эрилтые хангаха зорилго бэелүүл- жэ байдаг.

Советскэ Конституцяар олгогдоһон ажалшадай амарха эрхые, наһатай боло- ходоо, үбшэлхэдөө гүрэнэй тэдхэмжэ абаха эрхые бэелүүлхэ хэрэгтэ Коммунистическэ парти, Советскэ правительство угаа ехэ анхарал табина. Пенси ехэ болгохо тухай, амаралтын ба һайндэрэй урда тээ хүдэл- мэриин үдэрые хороохо тухай, түрэхэ эхэ- нэрнүүдэй амаралтын болзорые ехэ бол- гохо тухай болон бусад олон янзын тог- тоолнууд Советскэ правительствоор һүү- лэй үедэ гаргагдаһан байна.

Советскэ Конституци СССР-эй гражда- нинуудта политическэ угаа ехэ эрхэ ол- гоһон юм. Тэрэ эрхын ёһоор манай гүрэ- нэй аппарат ажал-ябуулгаяа бэелүүлдэг, гүрэнэй ба ниитын органуудые һунгаха эгээн демократическа системэ бэелүүлэг- дэдэг байна. Һунгуулиин эгээн демокра- тическа системын үндэһөөр орон доторнай гүрэнэй ба ниитын органуудые һунгалга хэдэ дахин үнгэргэгдэһэн, мүнөө үедэ арадай сүүдүүдые һунгаха кампани ябажа байна. СССР-эй бүрин эрхэтэ граждани- нууд-һунгагшад 1957 оной декабриин 15-да болохоёо байгаа һунгалтын үдэртэ арадай судьянуудаар ба заседательнуудаар эрхим хүбүүд ба басагадуудые нэгэн дуугаар һунгаха байһаниинь лабтай.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалга хадаа манай совет арадые оронойнгоо промышленность ба хүдөө ажахые хүсэтэ ехээр дэбжээхэ, арад зоной ажабайдалые һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ уряална.

Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэри доро Коммунизмын замаар ябажа байһан совет арад коммунистическэ, хүдэлмэри- шэнэй партинуудай Зүблөөн дээрэ абта- һан Декларациие, Эб найрамдалай мани- фестые бүримүһэн дэмжэнэ. Коммунизм байгуулха, эб найрамдал хамгаалха агуу- ехэ зорилгонуудаа манай арадай нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһаниинь лабтай!

Үнэн зүрхэнэй баясхалан

Агуусхэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойтой шарамдуулан КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно едэй Президиум болон ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй нэрэ- амаршалгын олон телеграмма болон бэшэгүүдые гүрэнэй эм- зургаанууд, предприятинууд, партийна болон ниитын организаци- д, тэрэшэлэн гадаадын оронуудай тус тус хүнүүд эльгээһэн байна. Совет арадые, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие халуу- р амаршалһанайнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй ховно Соведэй Президиум болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет ы амаршалагшадта үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.

СС-эй Центральна Комитет	СССР-эй Верховно Соведэй Президиум	СССР-эй Министрнүүдэй Совет

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№285 (8505) | 1957 оной декабриин 5, четверг | Сэн 20 мүнгэн

Амгалан тайбан байдалаа аршалан хамгаалхын түлөө эрид шууд тэмсэе!

Ажалай амжалт ануудаар угтана

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн зорилго бэелүүлхын түлөө оронаймнай малшадай дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ һэн.

Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой малшад энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хүдэлмэридөө яһала һайн амжалта туйлана.

Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, байгша оной 10 һарын туршада мяхан бүхыдөө 1,6 дахин, тэрэ тоодо гахайн мяхан 2 дахин ехээр абтаһан байна.

Тиигэжэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 23 центнер мяхан, тэрэ тоодо 12 центнер гахайн мяхан абтаа.

Энэ жэлдэ тус бүридөө дунда зэргээр 85 килограмм шэгнүүртэй 314 толгой гахай гүрэндэ тушаагдаа.

Мүн һү һаалга нёдондонойхидо орходоо нилээдгүй дээшэлһэн байха юм.

Жэшээлхэдэ, колхозой түрүү һаалишад Д. Эрдынеева, О. Дылыкова гэгшэд нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 2300—2400 килограмм һү һаагаад байнхай.

Тус колхоз гүрэндэ һү, мяха тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалга болон социалистическэ оронуудай коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй зүблөөнэй Декларациие, Эб найрамдалай манифестые эндэхи малшад бүхэн угаа дэбжэлтэтэйгээр һонирхон шудална.

Үбэлэй үедэ һү һаалгаяа зунайхиһаа багаханшье доошолуулхагүй, малайнгаа түл нэгэшье гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ, бүхы малаа тобир тарганаар ондо оруулха гэжэ энэ колхозой малшад үсэд шангаар ажаллана.

Мүнөө жэлэй малай үбэлжэлгые колхоз яһала һайн бэлэдхэлтэйгээр эхилээ юм.

Һаамхай үнеэдынь үнинэй уяанда байлгагдажа, тусхай рационой ёһоор шэмэтэ тэжээл эдинэ. Малайнь байра хуу шахуу шэнэ, типовой болонхой. Үбһэ тэжээл бардам хүрэхөөр бэлдэгдэжэ, фермэ, гүүртэнүүдтэ асарагдаа.

Колхозой правлениин, партийна эхин организациин зүгһөө малшадай культурна ажаһуудалые һайжаруулхын түлөө саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргагдана.

Колхозой фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр һайнаар түхеэрэгдэһэн, шэмэглэгдэһэн культбазанууд бии. Һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэдэг.

Энэ аймагай Сталинай нэрэмжэтэ, «Путь к коммунизму» колхозойхид СССР-эй Верховно Соведэй Хандалга болон Эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдтэ хандаһан түүхэтэ документнүүдые тон халуунаар угтажа, харюудань ажалай шэнэ амжалта туйлана.

«Путь к коммунизму» колхозой һаалишад энэ жэлэй 10,5 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1700 килограмм һү һаагаа.

1958 оной ажахын жэлдэ мүнөө жэлэйхидэ орходоо таряанай ургасые 30 процент дээшэлүүлхэ, һү һаалга 1,5 дахин, мяха абалга 1,6 дахин ехэ болгохо, хонин бүриһөө 4 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха, хонин ажалайнгаа олзо доход 3,5 миллион түхэригтэ хүргэхэ уялга эндэхи колхозойхид абаа юм.

Байгша оной 10 һарада эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 70 центнер һү абаһан Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малшад 1958 ондо мяха абалгаяа—1,5 дахин, тэрэ тоодо гахайн мяха—2 дахин, һү һаалгаяа 1,4 дахин дээшэлүүлхэбди гэһэн уялгануудые абаба. Мүн ерэхэ жэлэй түрүүшын кварталда шэнэ баригдажа байһан электростанцияа болзорһоонь урид ашаглалгада оруулха юм.

С. Таханов.

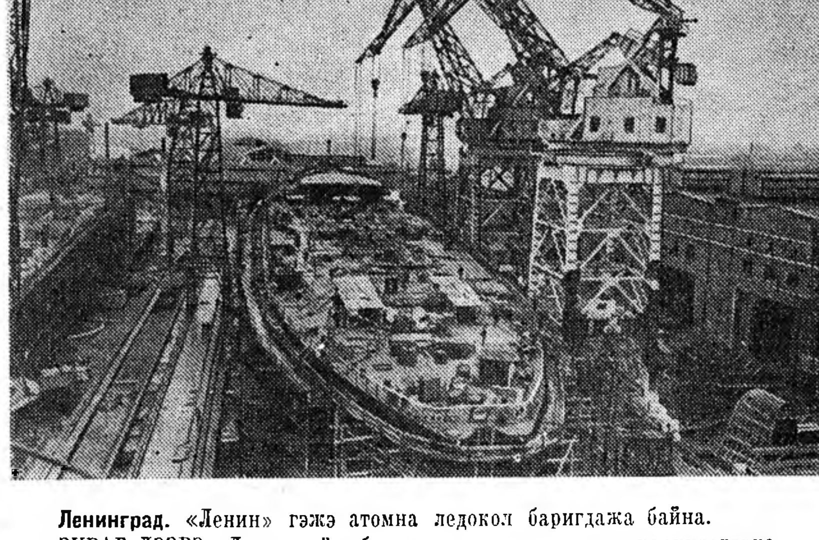
Өөрынь үные химдаруулһанай ашаар

Сэлэнгын аймагай центртэхи тоһоной заводой коллектив эмхитэй һайнаар ажаллажа, жэлэйнгээ даалгабари болзорһоонь урид дүүргэбэ. Тус заводойхин үйлэдбэрилдэг продукциингаа өөрынь үные химдаруулһанай ашаар түсэбһөө гадуур 185 мянган түхэригэй алмалта хээ.

Арадайнгаа ажахые саашадань улам хүгжөөн дэбжээхэ тушаа СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгые заводой хүдэлмэришэд баяр баясхалантайгаар угтаба.

— Эхэ оронойнгоо аша туһада зорюулан, бүри оролдосотой һайнаар ажаллаха хэрэгтэ Хандалга бидэниие зоригжуулна. Хандалгада харюу болгон манай заводойхид арга боломжонуудаа хүсэд дүүрэнээр хэрэглэжэ, арад зондоо бүри ехэ тоһо, һү, мяха үгэхын түлөө улам һайнаар ажаллахаар зориг- жонхой, — гэжэ заводой директор нүхэр Добрынин мэдүүлнэ.

Ц. Гомбоин.

Ленинград. «Ленин» гэжэ атомна ледокол баригдажа байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ледоколой барилгын юрэнхы түхэл харуулагдана.
ТАСС-эй фотохронико.

Украинска Советскэ Социалистическэ Республикын 40 жэлэй ойе һайндэрлэхэ тухай

КИЕВ, декабриин 3. (ТАСС). Украинска Советскэ Социалистическэ Республикын байгуулагдаһаар 40 жэлэй ой 1957 оной декабриин 25-да гүйсэхэнь. «Украинска Советскэ Социалистическэ Республикын 40 жэлэй ойе һайндэрлэхэ тухай» Украинын Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй абаһан тогтоол республиканска газетэнүүдтэ толилогдоо.

Социализм болон коммунизмын илан мандалгын шэнэ үе шата нээһэн Агуусхэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн һайндэрээр дашарамдуулан бадарһан Украинын ажалшадай политическэ болон ажалай үзэгдөөгүй ехэ дэбжэлтын оршон байдалда Украинска ССР-эй 40 жэлэй алдарта ой тэмдэглэгдэхэнь гэжэ тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Украин арад ород болон манай ороной бусад арадуудтай хамта революционно тэмсэлэй үни удаан үргэлжэлһэн, алдарта замаар ябажа гараа юм. Ород ахадүүнэрэйнгээ һүүлээр эгээл түрүүн капиталист, помещигүүдэй засагые унагаажа, пролетариадай диктатура тогтооһондоо украин арад омогорхоно.

Орон дотор социалистическэ индустриализаци бэелүүлхэ, хүдөө ажахые коллективизацилха гэһэн ленинскэ түсэбые бодото дээрэнь бэелүүлэн, бэрхэшээлнүүдые дабан, украин арад СССР-эй арадуудай ахадүүгэй ёһоор туһалһанай ашаар Украинаяа хүсэн түгэс, түрүү индустриально-колхозно гүрэн болгоһон байна.

Революциин болон граждан дайнай жэлнүүдтэшье, социалистическэ байгуулалтын бүхы шатануудташье, мүн Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуусхэ дайнай һүрөөтэй шанга жэлнүүдтэшье украин арад Советскэ Союзай бусад арадуудтай хамта эрэлхэг зориг, баатаршалга, габьяата тэмсэл гаргаһан, мүн дайсадтай болон бэрхэшээлнүүдтэй дайралдахадаа тунхаридаггүй байһанаа харуулһан байна. Украин арад өөрынгөө түүхэдэ алдарта шэнэ хуудаһа нэмээжэ, фашизмые илаха хэрэгтэ айхабтар ехэ хубита оруулһан, ленинизмын агуусхэ үзэл сурталда, Коммунистическэ партида болон социалистическэ Эхэ орондоо үнэн сэхэ байһанаа эли тодоор харуулаа.

Промышленностяа, хүдөө ажахыгаа, наука болон культураяа, мүн ажахын бусад һалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ Украинска ССР-эй туйлаһан ехэ амжалтанууд тогтоол соо харуулагдана.

Советскэ Украинын хүдэлмэришэн анги, колхозно таряашад, интеллигенцинь, бүхы ажалшадынь Украинска Советскэ Социалистическэ Республикын 40 жэлэй ойе угтахадаа, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие болон тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые бүри нягтаар тойрон жагсаха бээзэ, социалистическэ экономи болон соёл культураяа хүгжөөхэ хэрэгтээ шэнэ ехэ илалтануудые туйлаха бэзэ, коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ арад зонойнгоо зохёон байгуулхы эдэбхи хэшээлые хизаарлашагүйгөөр бадаруулха бээзэ тэжэ Украинын КП-гэй Центральна Комитедэй найдажа байһан тухай тогтоолой түгэсхэлдэ хэлэгдэнэ.

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрон ниидэгшэ хэмэл одонуудай ябадал тухай

Декабриин 4-нэй үглөөнэй 6 часта хоёрдохи хэмэл одон бүмбэрсэг дэлхэйе 432 дахин тойроо. Тиихэдэ, мүн энэ үедэ түрүүшын хэмэл одон 913 дахин дэлхэйе тойроһон байна.

Хойто широтагай 45 болон 61 градусай хоорондо наранай гарахын урда тээ, мүн урда широтагай 21 болон 45 градусай хоорондо наранай ороһоной һүүлээр, үүлэгүй сэлмэг байгаа һаань, хоёрдохи хэмэл одые миин нюдөөр хаража болоно.

Декабриин 5-да үглөөнэй 6 час 46 минутада огторгойн зүүн хойто хубида хоёрдохи хэмэл одоной баруун хойноһоо зүүн урагшаа шэглэн ниидэжэ ябахань Москваһаа харагдаха байна.

(ТАСС).

Нүхэдэйнгөө найдабарида хүртэбэ

Ульяна Ивановна, намда энээхэнииемни таарууулаад үгыт,—гэжэ нэгэ залуухан басаган пальтогой энгэр оёжо һууһан эхэнэртэ хандана.

—Ай бааргамни, энэшни буруу оёгдоод байнал! Харыш, энээхэн үзүүрээ энээнтэйнь холбожо оё. Тиигээ һаашни таарахал байха, — гэжэ хэлээд, хойноһоонь эхын зөөлэхэн нюдөөр хараад, хэжэ һууһан ажалаа, саашань үргэлжэлүүлнэ.

Улан-Удын оёдолой фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон албахаагшад өөһэдынгөө суглаан дээрэ Ульяна Ивановна Вторушинае Советскэ районой нэгэдэхи участогай сүүдэй арадай заседательда кандидадаар һаяхан дэбжүүлээ һэн.

Нүхэр Вторушина 1913 ондо Бурят-Монголой Зэдэ станци шадар, таряашанай бүлэдэ түрэһэн юм.

—Би хорин нэгэтэйдээ Байгал далай дээрэ загаһашанаар ажаллажа эхилээ һэм. Тиихэдэ загаһа барилга айхабтар хүндэ байдаг бэлэй. Мүнөө тад ондоо болоол!— гэжэ Ульяна Ивановна хөөрэнэ.

—Тиигэншьегүй яахаб, мүнөө хаанашье, ямаршье ажал дээрэ абаад үзээ. Техникэ гээшэмнай хэды ехэ хүсэтэйб даа! Манайшье оёдолшодой ажал ямар болооб?—гэжэ фабрикын партийна организациин секретарь нүхэр Лошукова Ульяна Ивановнагай хөөрөө саашань үргэлжэлүүлнэ.

Ульяна Ивановна Вторушина Улан-Удын оёдолой фабрикада оёдолой мастераар 1952 онһоо хойшо ажаллана. Богонихон саг соо оёдолшоноор ажаллаха зуураа, хүдэлмэришэдэйнгөө дунда хүндэтэй, ажалша бэрхэ оёдолшон байһанаа харуулаа. Ульяна Ивановна үдэр бүриингөө даабариие хододоо үлүүлэн, һайн шанартайгаар оёдог юм. Нүхэр Вторушина гансал даабаряа дүүргээд ажалаа хизаарладаг бэшэ, харин нүгөөдүүлдээ, илангаяа залуу нүхэдтөө өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлые дамжуулан үгэхэ гэжэ саг үргэлжэ оролдодог. Тэдэнэй ойлгоогүй юумыень һайнаар ойлгуулха гэжэ эрмэлзэдэг.

—Ульяна Ивановна манай фабрикада ажаллажа эхилһэн үдэрһөө хойшо хүдэлмэридөө һайнаар хандадаг, оёдолойнгоо машиные бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахые оролдодог хүн юм. Нүхэр Вторушина ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ, оёһон хубсаһанайнгаа шанарые һайжаруулха талаар фабрикын оёдолшодой түрүүшүүлэй нэгэн болоһоор үнинэй,—гэжэ фабрикын директор нүхэр Ширапов хөөрэнэ.

Нүхэр Вторушина Агуусхэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа, мүн жэлэйнгээ түсэбые нэрэтэй солотойгоор дүүргэээд, энэ эршэеэ зааханшье һуладхангүй мүнөө оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Нүхэр Вторушинагай амжалтань фабрикын дирекциин, партийна организациин зүгһөө хододоо тэмдэглэгдэжэ, өөрөө али болохоор урмашуулагдадаг байна. Байгша ондо туйлаһан амжалтынгаа түлөө нүхэр Вторушина фабрикын Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн, хэды дахин мүнгэн шанда хүртэһэн байха юм.

Ульяна Ивановна туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амардаггүй, харин өөрынгөө мэргэжэлые хододоо дээшэлүүлжэ байдаг юм.

—Хүдэлмэришэдэймнай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын тула фабрикадамнай жэл бүри шэнэ оньһото техникэ нэбтэрүүлэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ хэдэн олон машинанууд табигдажа, фабрикадамнай горьтойхон нэмэри оруулаа. Мүн энэшье жэлэй һүүл багаар шэнэ түхэлэй оёдолой машинанууд тодхогдохонь. Мүнөө ССР Союзай Верховно Соведэй Хандалгатай, һүүлээрнь социалистическэ оронуудай коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнэй Декларацитай, Эб найрамдалай манифесттэй танилсаад байхадаа, үшөө һайнаар ажаллаха дуран хүрэнэ,—гэжэ нүхэр Вторушина хөөрэнэ.

Советскэ районой нэгэдэхи участогай сүүдэй арадай заседательда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Ульяна Ивановна Вторушинагай хүдэлмэришэдэйнгөө үзүүлһэн энэ ехэ этигэл найдабариие һайнаар бэелүүлхэнь дамжаггүй.

Б. Цыремпилов.

АГУУЕХЭ ЭРХЭ СҮЛӨӨЕЫМНАЙ БАТАДХАҺАН АЛДАРТА ХУУЛИ

АЖАЛ—ХҮНДЭТЭЙ ХЭРЭГ

Совет засагай тогтоһон сагһаа хойшо Эхэ оронойнмай гражданин бүхэн хүдэлмэрилхэ, һураха, амарха болон бусад эрхээр гүйсэд хангагданхай. Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр гүрэн түрынгөө бодото эзэд болоһон хүдэлмэришэд, таряашад иимэ эрхэ сүлөө эдлэнэ. Совет хүн ямаршье ажал даахадаа, хаанашье ябахадаа коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ хубитаяа оруулалсана.

Би Онохойдохи модоной комбинадта хүдэлмэрилһөөр хэдэн жэл болооб. Комбинадаймнай хүдэлмэришэд Советскэ Конституци соо бэшэгдэһэн эрхэеэ эдлэжэ ажалладаг, амардаг, һурадаг байха юм. Октябриин һайндэртэ ажалай бэлэг болгон, гурбадахи кварталайнгаа түсэбһөө гадуур хори мянга шахуу кубометр модо вагонуудта ашаалжа, оронойнгоо шэнэ барилгануудта ябуулаабди. Энэмнай эб найрамдалай, амгалан тайбан ажабайдалай нангин хэрэгтэ зорюулагдана.

Г. Галсанов, Онохойн модоной комбинадай нормировщик.

Партиин ашаар

Хаанта хархис засагай байха үедэ эхэнэр хүн ямаршье эрхэ сүлөөгүй, баяд ноёдой барлаг зарасань боложо ябадаг һэн. Совет засагай ашаар эхэнэр зон эрэ хүнтэй адли сүлөөдэ хүртэжэ, эрдэм номдо һураха ба ажал хүдэлмэри хэхэ эрхэтэй болоо. Энэ эрхэмнай Советскэ Конституци соо батадхагдан бэшэгдэнхэй. Парти, правительствомнай эхэнэр хүн тушаа үдэр бүри халуун анхаралаа хандуулдаг байна.

Би мүнөө юһэн үхибүүтэйб. Тэдэнэйм дүрбэниинь һургуулида һурадаг, хоёрынь хүүгэдэй садта ябадаг. Би, минии нүхэр хоюулан ажалладагбди. Мүн гүрэнэй зүгһөө ехэ туһаламжа абанабди. Олон хүүгэдые түрэһэнэйнгөө түлөө правительствын зүгһөө хэдэн медаль ба орденуудаар шагнагдаа һэм. Жэл соо гурба мянга гаран түхэриг мүнгэ туһаламжа манда үгтэнэ.

Манай Совет гүрэн иимэ ехэ анхаралаар эхэнэрнүүдые хүреэлдэг юм.

Ц. Далаева, «Закаменай үнэн» газетын типографиин ахалагша наборщица.

Ажалша хүн—ороной эзэн

Мүнөөдэр — Советскэ Конституциин үдэр. 21 жэлэй урда тээ, 1936 оной декабриин 5-да Соведүүдэй VIII онсо съезд ССР Союзай шэнэ Конституциие баталан абаа һэн.

40 жэлэй саада тээ, 1917 оной октябрьда манай ороной хүдэлмэришэд, таряашад Владимир Ильич Ленин түрүүтэй Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, буржуази—помещигүүдэй байгуулалтые унагаагаад, политическэ засаг гартаа абажа, дэлхэй дээрэ эгээн түрүүн пролетариадай диктатура болохо бодото арадай социалистическэ гүрэн байгуулаа.

«Бидэнэр Советскэ түхэлэй гүрэн тогтоонхойбди, тиигэжэ бүхы дэлхэйн түүхэдэхи шэнэ үе сагые, буржуазиин эзэрхэн зонхилдог үе сагай халаан болоһон пролетариадай политическэ зонхилгын үе сагые эхилээбди» гэжэ В. И. Ленин бэшэһэн байна. (Зохёолнуудай 33 том, хууд. 180).

Үнгэрһэн 40 жэлэй турша соо манай ороной промышленностиин болон хүдөө ажахын туйлаһан гайхамшагта амжалтанууд, арад зоной материальна болон культурна хэмжээнэй хэлбэришэгүй ургалта хадаа советскэ ниитын, гүрэнэй байгуулалтын агууехэ хүсэтэй, социалистическэ демократи буржуазна демократиһаа булюу һайн байһаниие эли тодоор гэршэлнэ.

Советскэ Конституци дотор бэшэгдэһэнэй ёһоор манай орон доторхи бүхы засаг түрэ ажалшадай Соведүүдээр бэелүүлэгдэдэг городой ба хүдөөгэй ажалшадай засаг мүн болоно. Тиимэһээ буржуазна худал, хуурмаг демократиһаа советскэ демократи жэшээлэшэгүй булюу һайн байдаг гээшэ. Олониитын революционно творчествоор байгуулагдаһан Соведүүд хадаа СССР-эй политическэ үндэһэ һууринь болодог гэжэ Советскэ Конституци соо заагдана. Тиимэһээ советскэ байгуулалта бодото арадай, демократическа байгуулалта мүн.

Энэ демократиин ёһоор бодото арадай засагай орган болоошо Соведүүдээр дамжан гүрэниие захиран хүтэлбэрилгэдэ, олониитын-политическэ ажабайдалда, ажахын болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилгэдэ олон миллион ажалша хүнүүд хабаадуулагдадаг байна.

Советскэ Союз дотор бии байһан 59131 Соведүүдэй хүдэлмэридэ миллион хахадһаа үлүү олон депутадууд хабаадалсана.

Соведүүдэй депутадууд арад зондоо алба хэгшэд юм. Тэдэнэр һунгагшадтаяа холбоо барисаатай байдаг, тэдэнэй урда хэһэн хүдэлмэриингөө түлөө тоосодог.

Хэд бэ манай депутадууд? Совет орондо депутадуудаар фабрика, завод, колхоз, МТС, совхозуудта, эмхи зургаануудта хүдэлдэг, ажал хүдэлмэридөө шалгараһан, үнэн сэхэ хүнүүд һунгагдана.

Жэшээ болгожо СССР-эй Верховно Соведэй составые хаража үзэе. Һунгагдаһан 1347 депутадуудһаа 318-ниинь хүдэлмэришэд, 220 таряашад байха юм. СССР-эй Верховно Соведтэ манай ороной бүхы национальностьнуудай түлөөлэгшэд, мүн 348 эхэнэр һунгагданхай. Тиихэдэ Российска Федерациин нютагай Соведүүдтэ һунгагдаһан 844377 депутадуудай 508946-ниинь гэхэ гү, али 60,3 процентнь хүдэлмэришэд, колхознигууд болоно.

Социалистическэ демократиин буржуазна демократиһаа булюу һайн байһаниинь национальна асуудалые шиидхэлгэ дээрэ эли тодоор харагдана. Агууехэ Октябриин революци болбол Россидохи национальна дарлалтын гэнжые зада сохижо, үндэһэ яһатанай тэгшэ эрхэгүй байдалые хэтэдэнь үгы хээд, бүхы нацануудай бодото хани барисаа тогтоогоо, урдань дарлагдадаг байһан арадуудые үнэхөөрөө сүлөөтэй, үнэхөөрөө адли тэгшэ эрхэтэй болгоо. Урдань гүрэн түрэгүй байһан арадууд өөһэдын засаг түрэтэй болоһон байна.

Энэ ушар манай Бурят-Монголой жэшээ дээрэһээ элитээр харагдана. Урдань, хаанта засагай үедэ ямаршье эрхэгүй, үхэжэ дууһаха байдалда ороһон бурят арад мүнөө эрхэ сүлөөтэй, зол жаргалтай болоо. Эрдэм ном мэдэхэгүй, эрхэ сүлөөгүй байһан бурят арад мүнөө гүрэниие хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ, ажахын болон политическэ ажал ябуулгада олоороо хабаадалсана. Энээн тушаа хэды тоо баримтануудые харуулая:

БМАССР-эй Верховно Соведтэ һунгагдаһан 101 депутадуудай 46-ниинь бурядууд юм. Ажал хүдэлмэреэрнь абажа харабал, БМАССР-эй Верховно Соведтэ 16 хүдэлмэришэд, 22 колхознигууд һунгагдаһан байна. Тиихэдэ республикын нютагай Соведүүдтэ 5750 депутадууд, тэдэнэй тоодо 977 хүдэлмэришэд, 2227 колхознигууд хүдэлмэрилнэ.

Харин капиталай оронуудта тон ондоо байдал үзэгдэнэ. Эдэ оронуудай парламентнууд болон правительствонууд арад зоной хүсэл эрмэлзэлгые бэелүүлхэ гэжэ оройдоошье оролдодоггүй. Засаг түрын органуудта ехэнхидээ капиталистнууд, помещигүүд, мүн тэдэнэй хүлһэлэн абаһан зарсанар байха юм. Тэдэнэр асуудалнуудые шиидхэхэдээ, капиталистнууд болон помещигүүдэй аша туһыел харадаг.

Хэрэгтэй хүнүүдээ империалистнуудай парламентда яагаад оруулдагынь 1957 оной сентябриин 15-да баруун германиин бундестагта болоһон һунгалта эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Энэ һунгалтада нюусаар голосовалха гурим хазагайруулагдаһан, «хуулиташье», хуулита бэшэшье элдэб хэрэгүүд үйлдэгдэһэн, бюллетеньнүүд өөрын дураар ондоо болгогдоһон байгаа. Һунгалтын үдэрэй ойртохо бүри хүн зон хэрзэгы шэрүүнээр хэһээгдэдэг болоһон, бусад партинуудай эдэбхитэдтэ саг үргэлжэ добтолго хэгдэдэг болоһон байна. Баруун германиин засаа хорлоһон Коммунистическэ парти һунгалтада хабаадаха орой аргагүй байгаа.

Империализмые хамгаалагшад Америка гээшэ «арадай» капитализмын орон гэжэ хэлэдэг. Гэбэшье, США-гэй арад бодото дээрээ һунгалтада эдэбхитэйгээр хабаадаха арга боломжо үгы юм. Баяд ноёд һунгалтые эмхидхэдэг. Тиихэдэ монополинуудай заабаряар президент гансаараа правительствын политикые тодорхойлдог, тиихэдээ һунгагшадһаашье, конгрессһээшье асуудаггүй.

США-гэй сенадтахи һууринуудай 30 процентыень банкирнууд болон промышленнигууд, 21 процентыень газар эзэмдэгшэд, бэшыень монополинуудта алба хэдэг хүлһэншэд эзэлжэ байдаг байна. Тиихэдэ түлөөлэгшэнүүдэй палатада энэ тоонь бүри ехэ. Тэндэхи бүхы гэшүүдэй 34 процентнь банкирнууд болон промышленнигууд байдаг, бусад һууринуудыень политическэ ажал ябуулагшад, юристнүүд эзэлжэ байдаг.

Харин тиихэдэ манай орондо ажахын ба культурна байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгые, манай ороной бүхы ажабайдалые гүрэнэй засагай орган болоошо ажалшадай депутадуудай Соведүүд хүтэлбэрилнэ.

Зохёон байгуулхы ажал бэеэ даагаад хэхэ аргатай болоһон, засаг түрэ гартаа абаһан арад ямар юумэ хэжэ шадаха байнаб гэжэ бүхы дэлхэй мүнөө хаража байна.

СССР-эй арад зон атомна хүсые эзэмдээ, олон миллион гектар шэнэ газар хахалаа, үлэмжэ холо ошодог дэлхэй дээрэ эгээл түрүүшын баллистическэ һомо бүтээгээ, бүмбэрсэг дэлхэйе тойрон дабшаха хэмэл одые хэнһээшье эгээл түрүүн замбуулин түби руу эльгээгээ.

Ябажа гараһан замаа, тэмсэлэй болон илалтануудай замые, социализмын илан мандалгын замые советскэ хүнүүд мүнөөдэр, Советскэ Конституциин үдэр эрьежэ омогорхолтойгоор харана.

Советскэ Конституциин үдэрые тэмдэглэжэ байхадаа манай арад бүхэ дэлхэйн һайн сэдьхэлтэй хүнүүдтэй хамта эб найрамдал хамгаалхаар бэлэн байһанаа мэдүүлнэ. Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөн дээрэ абтаһан Декларациие, мүн эб найрамдалай Манифестые олонациональна совет арад нэгэн дуугаар һайшаагаа.

СССР-эй бүхы арадууд, тэрэ тоодо Бурят-Монголой ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгада харюу болгон, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябагша Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые хүгжөөхын түлөө, коммунизмын һаруул һайхан байдал байгуулхын түлөө улам ехэ эршэ зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

Д. Цыбикжапов.

Ш. НИМБУЕВ

Манай дуунууд

Манай дуунууд
Мянган далитай,
Мандаһан наранай
Гэрэлээр толоронхой,
Баяр золһоо
Бадаран түрэнхэй,
Баран зоной
Сэдьхэл эзэлэнхэй.

Эхэ орон тухайдаа,
Эрэлхэг арад тухайдаа
Эршэтэ ажал тухайдаа
Энхэ жаргал тухайдаа,
Дуулахадаа һайхан даа.

Нүхэдтэеэ бултуулан,
Баянистые тойроодшье,
Инагтаяа хоюулан
Зэргэлхэжэ ябаадшье,
Дуулахадаа һайхан даа.

Дуумнай ажалтаяа холбоотой,
Ажалнай дуунтаяа гагнаатай.
Дууша дорюун байхада
Ажал гээшэ бүтэсэтэй,
Ажалша дууша байхада
Илалта гээшэ ерэсэтэй.

Һайхан даа дуулахада
Инаг дуран тухайдаа
Энхэ жаргал тухайдаа.
Һайхан даа дуулахада
Эхэ орон тухайдаа
Эрэлхэг арад тухайдаа.

АГУУЕХЭ ЭРХЭ

Советскэ Конституциин үдэрые тэмдэглэжэ байхадаа, бурят арадай урдын ба мүнөөнэй байдалые жэшээд хараха һанал түрэнэ. Хаанта засагай үедэ манай бурят зон ямаршье эрхэгүй байгаа. Имагтал коммунистическэ партиин национальна политикын ашаар манай ороной элдэб янзын үндэһэ яһатад тэгшэ эрхэтэй болонхой. Энэ эрхэеэ эдлэн, гүрэнэй засаг түрын органуудые һунгалгада хабаададаг, һунгагдадаг байнабди. Тиин хүдэлмэришэд, таряашад, арадай интеллигенциин түлөөлэгшэд гүрэнөө хүтэлбэрилнэ бшуу.

Арад зониие һунгуулида үргэнөөр хабаадуулжа, гүрэнэй хүтэлбэрилхы органуудые һунгадаг ушар хаана, ямар капиталистическэ гүрэндэ байлтайб? Хаанашье харахагүйт. Тэдэ оронуудтахи баяд, ноёд, капиталист, помещигүүд лэ һунгагдаха эрхэтэй юм.

Советскэ Конституциин хангаһан хүндэтэ эрхэеэ бэелүүлэн, манай арад зон мүнөө арадай сүүдүүдые һунгалгада бэлдэжэ байна.

Советскэ Конституциин алтан наран доро зол жаргалтай, амгалан тайбан ажабайдал, ажаһуудал дэлгэрнэ. **Д. Цыбденова,** БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой залуу хонишон М. Гармаева хонидоо адуулжа ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Темлюйскэ шиферэй заводой барилгашад гол корпус соо «бегуны» тэжэ машинануудые тодхожо дүүргээд байна.

„СССР-эй гражданин бүхэн советскэ байгуулалтын нангин, ойроо хүргэшэгүй һуури болоһон, Эхэ ороной баялиг ба хүсэ шадалай уг үндэһэн болоһон, бүхы ажалшадай баяр ба болбосон ажабайдалай уг үндэһэн болоһон ниитын, социалистическэ зөөриие гамнаха, бэхижүүлхэ уялгатай".

(СССР-эй Конституциин 131-дэхи статьяһаа).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят-Монголой зооветинститудай технологическа факультедэй хоёрдохи курсын студентнэр аналитическэ химиин занятида байна.

Залуу наһанайнгаа золтойдо...

Үбгэд хүгшэдтэй хөөрэлдэхэдэ: «Эрдэм ном шудалжа ябахаһаа һайхан юун байхаб. Таанар залуушуул, жаргалтай сагта түрөөлтэ даа! Харин манай хорёод наһамнай ямар байдалда үнгэрөө һэм» гээд һанаа алдадаг. Зүб даа. Үргэн һайхан орон соомнай үхибүүдэй байдал ямар ехэ жаргалтай гээшэб! Долоо наһа хүрэмсөөрөө эрдэмэй далайе тамарха үзэглэлэй хуудаһа иража эхилдэг. Жэл бүри хэды олон хүбүүд, басагад арбадахи класс дүүргэн, аттестат абажа баясанаб! Нилээд олониинь эрдэм мэргэжэлээ үргэлжэлүүлхын тула Улан-Үдэ, Москва, Эрхүү, Ленинград ошожо, дээдэ һургуулида ороно бшуу. Ошонгүй яахаб, һураха дүүрэн эрхэтэй һэн хадаа.

Би Закаменай аймагай Цакирай дунда һургуули тухайда сэдьхэлдээ ходо һанажа ябагшаб. Болбосоролой аттестат абаад, Улан-Үдэдээ ерэхэдэм, Банзаровай нэрэмжэтэ багшын институт үүдэеэ сэлинхэй угтаа һэн.

Эрдэм ном шудалжа байһан маанад тухайдаа Эхэ оромнай хэды ехээр оролдонoб! Түлөөһэгүй һуралсал, һара бүриин стипенди, хамтын байра гэхэ мэтэ бидэнэй мэдэлдэ үгтэнхэй бшуу.

Эрдэмэй далайе гаталан гэраха эрхэеэ эдлэн, гурбадахи курсада һуража байнаб. Хүхюу баярай долгиндо нэшүүлэн, хоёр жэлэй үнгэрхэдэ—дээдэ эрдэмтэй багша болоод, түрэл нютагтаа бусаха хүсэлэнтэйб.

Василий Очиров, багшанарай институдай студент.

Баяр хүргэнэб

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: амаралтын газар.

Минии хирын хүн бүхэн хаанта хархис засагай үедэхи хүшэр хүндэ байдалые һайн мэдэхэ байха. Үгытэй зон эдихэ эдеэ, үмдэхэ хубсаһа олохын тула баяд ноёдой ажал хүдэлмэри хэжэ, хүндэ дарлалта үзэдэг, баһуулдаг, доромжолуулдаг бэлэй. Бүхэли наһаараа хүшэр хүндэ ажал хэбэшье, үтэлхэ ба үбшэлхэдээ ямаршье тэдхэмжэ абадаггүй байгаа.

Минии аба ажамидарха арга мүрөө бэдэрэн, революциин урда тээ Эрхүүгэй областьһоо Аха нүүжэ ерээ юм. Теэд, тэндэшье урдань жаргал оложо шадаагүй.

Гансал Октябриин социалистическэ революци хүн зондо жаргалта байдал олгоо. Түрэл оронойнгоо һалбаран хүгжэхые өөрынгөө нюдөөр харанаб. Һүүлэй 40 жэлэй туршада манай орон танигдахаар бэшэ болотороо ургаа. Хүн зоной ажана байдал, культура болбосорол жэшээлэшэгүйгөөр хүгжөө. Нютаг бүхэндэ электричество, радио, телефон, элдэб янзын машина техникэ бии болонхой.

Эрхэ сүлөөгөө, гүрэн түрэеэ гартаа абаһан манай совет арад Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр бүхы байдалаа иимэ һайнаар зохёожо шадаа. Советскэ Союзай Конституци соохи гражданинуудай үндэһэн гол эрхэнүүд, уялганууд гэһэн бүлэг дотор СССР-эй гражданинууд ажал хэхэ, амарха эрхэтэй, үтэлхэдөө, үбшэлөөд гү, али ажал хэхэ шадалаа гээгээд байгаа һаа — материальна тэдхэмжэ абаха эрхэтэй гэжэ алтан үзэгүүдээр бэшэгдэнхэй.

Совет хүн бүхэн энэ эрхэеэ дүүрэн эдлэжэ байнабди. Би мүнөө 60 наһа наһалжа, пенсидэ гарабаб. Ажал хүдэлмэри хэдэггүйшье һаа, яажа ажамидарха гээшэ бибгэжэ һанаата болонсгүйб. Гүрэнэй хууляар хараалһан пенси абанаб. Хүн зондо иимэ ехэ анхарал оролдолго гаргажа байһандань Парти, Правительстводаа халуун баяр хүргэнэб.

Г. Шопхоев, пенсионер.

Аха.

Рахима бүри арбаадтай ябахадаа эжытэеэ хамта огород соо элдэб хүдэлмэри хэлсэжэ, газарай эдеэ яажа ургуулха заабари, дүршэлнүүдтэй танилсадаг байһан юм. Тингэжэ мүнөө колхозой эрхим огородшодой нэгэн болоо. Мүнөө жэлдэ гектар бүриһөө 300 центнерһээ үлүүтэй капустын ургаса хуряагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Рахима Мифтахова.

Ф. Моренецын фото.

Шэнэ арга хэрэглэнэ

Хандагатайн леспромхоз Бурят-онголой Совнархозой модо бэдхэлэй предприятинуудай эгээл энүүдэйнь нэгэн болоно. Жэл соо с леспромхозой модошод хахад иллионһоо дээшэ кубометр модо онойнгоо арадай ажахын хэрэгдэ үгэжэ байдаг.

Мүнөө леспромхоздо модо отол, таллуулха, шэрэхэ хүдэлмэриуд зуун процент механизацилагнхай. 1955 онһоо хойшо энлэ сено хүдэлмэришэд ажаллахаяа лёо. Энэ жэлдэ леспромхозой дэлмэришэн бүхэн тус бүридөө 0 кубометр модо бэлэдхэбэ. ээнние 1951 онойхитой жэшэбэл, калай бүтээсэ хоёрһоо үлүү дан дээшэлһэн байна. Иимэ амжал хайшан гээд туйлагдааб гэхэдэ, еспромхозой үйлэдбэридэ ажалай рүү дүй дүршэл, шэнэ технологи адамараар хэрэглэгдэнэ.

Модо бэлэдхэлгэ дээрэ цикличостиин график улам нягтаруулагажа, бүхы техникэ һайнаар хэрэглэгдэнэ. Һүүлэй үедэ модо отолоод өөһэдөө таллуулха үсөөхэн хүнтэй звенонууд байгуулагдажа эхилээ. Тэрэ звено оройдоо дүрбэн хүнһөө бүридэнэ. Модо отолдог «Дружба» хюрөөгэй моторист тракторта таллуулха модыень шагтагалжа үгэнэ. Тракторист дээдэ складта асарһан модоёо өөрөө буулгадаг. Дээдэ склад дээрэ хүдэлдэг хоёр хүн бүхы гэшүүһыень шулажа галдадаг, модоёо ашаалгада бэлэдхэдэг байна. Энэ түрүү арга ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлхэ хэрэгтэ горьтойгоор нүлөөлөө. Тиихэдэ жэжэхэн мастерска участогуудые томодхожо, машина техникын бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэдэг болоо.

Хандагатайн леспромхозой модошод абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө шангаар оролдоно. Модо бэлэдхэлэй пункт бүхэн үдэр бүриингөө даалтабарие үлүүлэн дүүргэнэ.

С. Солкин.

Отараһаа 100.000 түхэригэй олзо

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэмжэтэ колхозой хонишон И. Эрнеевэй даажа байдаг отарынхид итынгээ хонин һүрэгэй ашаг шэе улам дээшэлүүлхын тула ехэ олдолго гаргана. Тэрэ отара даа байһан хонидоо һайнаар хаүһалһанайнгаа ашаар энэ жэлдэ нин бүриһөө 5,24 килограмм ноо-һо хайшалжа, нооһо тушаалгаһаа 100 мянган түхэригэй олзо колхоздо оруулба.

Нүхэр Эрдынеев ганса нооһо хайшалгаар иимэ үндэр амжалта туйлаа бэшэ, харин 100 эхэ хонин бүриһөө 111 хурьга абажа, нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээгээ.

Б. Халзанов.

Малшадай уялга

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин материалнуудтай танилсажа байна.

Һаяхан малшадай суглаан боложо, колхозой малшад СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгын харюуда шэнэ уялгануудые абаа.

Артелиин һаалишад 1958 ондо үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һаахабди гэбэ. Тиихэдэ түрүү һаалишад —Удбал Ванжилова, Антонида Колесникова, Цыремпил Очирова ерэхэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха, гараһан тугалнуудаа гарзада оруулангүй түлжүүлхэ уялга абаа. Энэ колхоз 1958 ондо 100 үнеэн бүриһөө 80 тугал абажа, түлжүүлхээр хараална.

Колхозой хонишод уялгануудсоогоо иигэжэ бэшээ: 1958 ондо хонин бүриһөө дунда зэргээр 3 килограмм нооһо хайшалха, түлнүүдээ хоролтогүйгөөр абаха. Гэхэтэй хамта түрүү хонишод — Т. Раднаев, С. Жамбалов, Ж. Цырендашиев хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалха уялга абанхай.

Суглаанай дүүрэхын урдахана үгэ хэлэһэн артелиин түрүү һаалишан Удбал Ванжилова Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бүхы колхознигуудай хүсэл бодолые элирхэйлэн, иигэжэ мэдүүлбэ: «СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгатай, мүн Деклараци болон Манифесттэй танилсаад, түрэл Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын тула бүри ехэ бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ байнабди. Абаһан уялгануудаа бүгэдөөрэн үлүүлэн дүүргэжэ, Эхэ ороноо бүри хүсэтэйгөөр хүгжөөел!»

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд абаһан уялгаяа 1958 ондо дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ зорюулха, дүүргэжэ шадахашье байха.

Б. Чагдуров.

Эдэбхитэй түлөөлэгшэ

Закаменай аймагай Санага тосхондохи хэлхеэ холбооной таһаг октябриин нэгэнһээ эхилжэ 1958 оной газетэ, журналнуудай захил абаһан байгаа.

Ажалшадай дунда газетэ тараахаар томилогдоһон нүхэр Дымбрылов ажалдаа һайнаар хандажа, лимидээ дүүргээ. Энэ нүхэр «Байкал» колхозой 2-дохи бригадада 250 гаран хэһэг газетэ захюулһан байха юм. Тэрэшэлэн нүхэр Доржиев тус колхозой нэгэдэхи бригадада газетэ, журналнуудые захюулжа байнхай.

Мүн «Коммунизм» колхоздо томилогдоһон нүхэд Хадаев ба Балуев эдэбхитэй һайнаар ажаллажа, олон газетэ захюулаа.

Очиров, Санагын хэлхеэ холбооной таһагые даагша.

Шэнэ ном

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан «Сибирская новь» гэжэ суглуулагдамал шүлэгүүдэй сборник хэблэлһээ гараба. Энэ сборник Новосибирскын номой хэблэлээр гаргагдаа юм. Сборник дотор Сибириин ажалшадай ажабайдал, ажаһуудал тухай зохёогдоһон шүлэгүүд хэблэгдэнхэй.

Алтайн хизаарай, Яхадай, Бурят-Монголой республикануудай уранзохёолшодой зохёолнууд энэ сборнигто хэблэгдээ. Манай республикын уранзохёолшод—Шираб Нимбуевай «Үүр хараанаар», Данри Хилтухинай «Балма», «Крановщица басаган», Цэдэнжап Жимбиевэй «Адуушан», «Бэшэг», «Годли шэнги» гэһэн шүлэгүүд тус ном дотор хэблэгдэһэн байна.

Жамьян БАЛДАНЖАБОН

Хүбүүндээ эльгээһэн бэшэг

☆
РАССКАЗ
☆ ☆

Мэндэ сайн, инаг хайрата хүбүүмни!

Бүхы наһан соогоо һанажа ябаһан бодолни, мүнөөдэр хүсэлдөө. Энэ баяраа хүбүүн, шамтаяа хубаалдангүй байха аргамгүй.

Мүнөөдэр КПСС-эй айкомой секретарь Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин гэшүүнэй улаан билет намда барюулжа, гарыем шангаар адхан амаршалаад:

—Нүхэр Дугар Жаргалов, агуу-ехэ Коммунистическэ партиин гэшүүн болобот. Манай парти гурбан революциин дүлэн соогуур хатуужажа гараһан, булад журамтай, эбдэршэгүй нэгэдэлтэй, Ленин багшын заабаряар байгуулагдаһан юм,—гэжэ хэлэмсээрээ, минии нюур шарайе шэртэн хараад, иигэжэ нэмээбэ.—Ленинэй партиин хэрэгэй түлөө, арад түмэнэй хэрэгэй түлөө бүхы шадабари мэргэжэлээ, бүхы хүсэ шадалаа үгэхэ гэжэ этигэнэб.

Би секретариин урда зогсон байжа, партбилет хоёр гараараа абаад, ухаан ойндоо хадагалжа ябаһан нангин бодолоо хэлэхэ гэжэ һанаашье һаа, үгэ дуугаржа шадабагүйб: нюдэнһөөм баярай нёлбоһон адхаршаһан байгаа. Теэд яахабши? Би дэлхэй дээрэ табин табан жэлдэ шэхэтэ тархяа шэрэжэ ябанаб. Олон юумэ үзөө-харааб, тэдэнэй дунда һайншье, муушье юумэн дүүрэн байгаа юм ааб даа.

Эсэгэм айкомой секретариин урда юундэ нёлбоһоо гаргажа байгаа гээшэб гэжэ хүбүүмни бү шоглоорой. Сэдьхэлэйнгээ гүн оёорто хадагалжа ябаһан, энээнэй урда хэлээгүй һанал бодолоо шамда хэлэхэ гэжэ шиидээб. Ши мүнөө балшар баахан үхибүүн бэшэ, дэлхэй дээрэ алдартай, суутай Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско университедэй аспирант хүн болоо гээшэ аабзаш. Һаядаа наукын кандидат болооб гээд хүрэжэ ерэхэ бэшэ аалши? Тиимэ хадаа минии хэлэһэн үгэнүүдые хүсэд дүүрэнээр ойлгожо абахаар хүн гээшэ гэжэ һананам.

Би мүнөө табин табатайб, бурядаараа һаа табин зургаатайшье гэхэдэ болохо. Юрэдөө барас жэлтэй, 1902 ондо түрэһэн хүн гээшэ һэм. Тон багынхяа һанадаггүйб. Зүгөөр, абынгаа модо талхижа, газаагаа зомгодол соо һуудагые элеэр, мүнөө хаража байһан шэнгеэр һананам. Минии эсэгэ Жаргал гээшэ мааняа уншаад, мангираа түүгээд, буруунай бэлшээриһээ гараагүй, мүнөөнэйхеэр хэлэхэ болоо һаа, ёһотойл харанхы хүн байгаа. Үзэг ном танихагүй һэн ааб даа. Юрэдөө, тиихэ үеэр манай нютагта бэшэг мэдэдэг нэгэл хүн байһан юм: Табитын Абида. Бүлэгэй зайһан. Тэрээнние малгайгаа абажа, хүл дээрээ тохиножо, урдаһаань угтадаг, хойноһоонь дахадаг һэн.

Шэрбэгэр хара һахалтай, ёрбогор хара үбгэн ябадаг һэн. Манайхин тэрэ Абида зайһанай хони харадаг байгаа һэмди. Хонидоо манайда харуулхаяа асархадаа, нэгэ бургааһан дээрэ хонидой тоогоор хэршэлээ хэжэ, тэрэнээ хахалаад, үрөөлыень манай абада барюулаа бэлэй. Тэндэнь табан зуун гушан хоёр хэршэлээ байдаг байба. Нэгэтэ Абида зайһан гүйлгэжэ ерээд, тэрэ модоо гарга гээ һэн. Теэд, өөһэдынгөө модо гээжэрхиһэн байгаабди. Бүхы нобшо ноохойгоо онгилоод, оложо ядаа бэлэйбди. Тэрэнэй хойно таба хоноод ерэхэдээ, «модоо олоо гүш?» гэбэ. Юун олдобо гээшэб даа. Абида зайһан өөрынгөө модо гаргажа, табан зуун табин табан хонин байха гээ бэлэй. «Үгы, юрэдөө, ноён ахай, юу хэлэнэ гээшэбта? Табан зуун гушан хоёр һэн лэ» гэжэ абамни хэлэһэн аһанаа гараһан юм. Бүхы хуули, бүхы хүсэн, эд зөөри Абидын гарта байгаа бшуу. Жаргал дархан яалтай гээшэб? Тэрэнииень түлэхэл баатай болоо һаабдаа. Энээнһээ хойшо оройдоо өөдэлөөгүй һэмди.

1917 ондо хаан шэрээһээ унаба гэһэн үгэ тараа бэлэй. Би энэ үгын удхые хүсэд ойлгодоггүй, яажа байһаар шэрээһээ унашоо гээшэб, һогтуугаар унашоо гү гэжэ гайхадаг байгааб. Юун бэ гэхэдэ, манай нютагаар эрдэм һургуулида һурахын гү, али ном һудар уншахын орондо архи дарһа уужа, үй гашуудалаа гаргажа, мэдээ ухаагаа алдаһан хүнүүд гүйлгэлдэдэг, моринһоо унадаг байгаа. Тэдэнние һайсал харадаг, мүн һогтуу хүн боложо өөрөөшье багадаа наададаг һэм.

Тэрэ үгэ манай Забайкаляар нэрьешоо һэн. «Улаантан», «сагаантан» гэжэ байжа хэлсэдэг, буу шуу үргэлһэн хүнүүд гүйлгэлдэдэг болоо бэлэй. Минии аба гээшэ хорхойдо хориггүй хүн болобошье, агнуурида гараһан хэбэртэй, хээгшэнээ унаад лэ ой гарадаг байба. Теэд алаһан ал гүрөөһэниишье гэжэ балай харагдадаггүй һэн. Эгээл энэ үедэ, манайхинай намаржаанда һая ороод байхада, Ташалан дабаагаар буутай олон хүнүүд жэрылдэн гараад, Хуһатын адагаар, хухин шара болошоһон ойн хаяагаар, манайхин тээшэ сэб сэхэ ерээ бэлэй. Би баруун хадынгаа арада, бүлэг бэролжын үбэртэ, нөөхил Абида зайһанай хони адуулжа байбаб. Тэдэнние харамсаараа, яахадаашьеб, нюрга уруум хүйтэ даажа, ехэл айнгяар гэр тээшээ һэмээхэн харадаг байгааб. Дээрэ дээрэһээ буу һүрөөдхибэ. Уданшьегүй муухай хара утаан обогор хара һээы гэрэймнай тооноор гаража, хара хараһаар байтарни, гэрнай шатажа байха шэнги болоод, тэдэ моритой хүнүүд уруудажа ябашоо һэн. Бишье ухаа мэдээ алдан, адуулжа ябаһан хонидоо орхижорхёод, гэр тээшээ гүйгөө һэм.

Эй, даа! Юун дээрэ орожо ерээ гээшэ һэмбиб! Гэрнайшье шатажа, дүүрэнтээд байгаа. Газаагаа, сарай доро абамни һүхөө гартаа бариһан зандаа, сээжэ руугаа буудуулһан, хурса нюдэнүүдынь һэмжэн үүлэтэ огторгой хараһаар хэбтэжэ байгаа һэн. Бэшэ юушье мэдэнэгүйб.. Гэнтэ үни алуулшаһан абаяа тэбэрээд, «аба, аба!» гэжэ байтараа, мэдээ ороо гээшэ һэн хаб. Тэдэ буутай хүнүүд аба эжы хоёрым алаад, гэртэмнай гал аһаагаад ябашаһан байгаа бэлэй. Иигэжэ ори гансаараа, энхэрхэ эжышье, анхарха абашьегүй үлөө һэм. Зүгөөр хэнэйшье, юунэйшье түлөө аба эжыем алаһыень, гэр байрымнай галдаһыень мэдэдэггүй. байгааб. Мүн нютагаймнайшье хүнүүд ушар шалтагаанииень мэдээшьегүй һаа, «сагаантан» һүйдхөө, уруудажа ошоходоо, абыншни хутага зүүгээд, эжыншни даруулга хангилжа, шүрэ һубануудыень һэлмынгээ ооһорто уяжа байхыень хараа һэмди гэжэ хэлээ бэлэй.

Һүүлдэ партизан отрядай командир, буржагар хара үһэтэй хүн намайе зорюута бэдэрэн ерэжэ:

—Абашни улаан партизануудай нүхэр, тэдэнэй туһалагшань байһан юм. Эрхэ сүлөөгэй түлөө, арад зонойнгоо түлөө аба эжышни ами бэеэ үгөө гээшэ. Тэдэнэр дэмы шуһаа адхаагүй! Уданшьегүй манай нютагта Совет засаг тогтохо,—гээд, тэрэ хүн толгойем эльбэн байжа хэлээ һэн.

Нээрээшье удангүй, 1920 оной намарай түрүүшын саһаар намнагдан, сагаантан хамхуул үбһэн шэнгеэр хиидэжэ, Абида зайһаншье тэдэнэртэй адли үгы бололсоо һэн.

Иигэжэ Байгалай үмэнэхи хото город, хүдөө тосхон, гэр байранууд дээгүүр улаан туг налбаа бэлэй. Нам шэнги үгытэй ядуу хүнүүдэй толгойгоо үндылгэхэ саг ерээд, бишье хотоной һургуулида ябажа, үзэг ном заалгажа эхилээ һэм.

1930 ондо манай нютагта колхоз тогтожо, түрүүшын зонуудаар тэрээндэ ороо һэм. Колхоздо ороходоо нэгэ үнеэтэй (тэрэм далюу эбэртэй һэн), хоёр ямаатай (нэгэниинь гуяа шонодо зуулгажархиһан байгаа), үшөө нэгэ модон тэргэтэй (абым дархалһан юумэнһээ үлдэһэн хогшол байгаа). Эгээл иимэ зөөритэй хүн колхозой гэшүүн болоо бэлэйб. Мартаад байбалби. Баһа абым дархан хэдэг сальбан һүхэ бии хамнай. Колхоздо нам шэнги хүнүүд ороо һэн. Бүхы зөөреэ бүридхөөд байхадань, гурба мянга долоон зуун түхэригэй болоо һэн хаш. Колхознай оройдоо гурбан паар сартай байгаа. Түрүүшынгээ хабар десятина хахад тарилга хээ бэлэйбди.

Субажа ябаһан барасһаа, сугларжа һууһан шаазгай хүсэтэй гэдэгтэл, бидэшье үдэр бүри ургаһаар, һүүлэй һүүлдэ жэлдээ таба миллион түхэригэй олзотой томохон колхоз болоо ха юмбибди. 1931 ондо шинии эжытэй ниилэжэ, колхозой хонишон болоод, мүнөө болотор ябанабди. Ши 1932 ондо түрөө һэн аабзаш даа.

Хараад үзыш даа, хүбүүмни! Манай орон нютаг, арад зон ямар ехэ һайхан, сэнгэлиг байдалтай болоо гээшэб!

Урдань хооһон байһан хүдөө талада колхозоймнай центр тогтонхой ха юм. Мүнөө үргэн үйлсэнүүд, таримал модод, дунда һургуулиин хоёр дабхар байшан, электростанци, машинанууд... булта бии. Юрэдөө тооложо бараха аалши!

Дүү басаганшни арбадахи класста һуража ябана, интернадта байдаг. Тэдэндэ гүрэмнай һайнаар һураха бүхы арга олгоо: хубсалуулна, хооллуулна, сэбэр дулаан байрада байлгана. Үшөө юун хэрэгтэй гээшэб! Гансал һайнаар һурахань үлэнэ бэшэ аал?

Бидэшье нөөхил хонидоороо Хужартайн Бэлшэрэй үбэртэ намаржажа байнабди. Хонин бүриһөө 3,25 кг нарин нооһо абаа һэмди. Хониднай яһала һайн. Үбэл тээшэ эдеэлсэ һайнтай, нэмэри дулаан газар бэдэржэ зөөхэ болохобди.

Бата хүрьгэнтэн Бүйлөөһэтэдэ. Дулма һаалида. Фермэнь механизировалэгдэнхэй. Өөрын электростанцитай. Бата хүрьгэн тэндээ механигаар хүдэлнэ. Электричествээр үнеэдээ һаадаг болоо ха. Тэдээндээ айлшалангаа хараха үзэхэ һанаатай аад, сүлөө оложо яданаб.

Хүн бүхэндэ мяха, тоһо, һүнэй хүртэсөөр Америкые һаяын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэжэ бултадаал хүсэ шадалаа зангидажа байнхайбди. Дулма нёдондо жэл арай шамай гэжэ мянгаад литр һү үнеэн бүриһөө һааһан аад, мүнөө тэдэл үнеэдһээ нилээд ехые һаагаа, үшөөшье ехые һаахал байха. Хэнэйшье мэдэһээр, бидэ совет хүнүүд зориһон зорилгодоо хүрэжэл һаладаг зон гээшэ бэзэбди. Хэды жэл болоходо, Америкыешье хүсэшөөд лэ байхабди гэжэ этигэнхэйб. Юрэдөө, өөрөө ерэхэдээ харана, үзэнэ бэзэш! Битнай хэды үбгэн болоошье һаа—олониитын тэмсэлһээ үлэхэгүй гээд, хүршэ колхозойнгоо хонишодые социалистическэ мүрысөөндэ уринхайб. Юун гэжэ һананаш? Үбгэн эсэгэмни хүдэлмэриин хүсэ абангүй, тэрээндэ булигдана аа гү гэжэ һанана бэзэш? Тиимэшье бэшэ даа. Бэемни яһала һайн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда ябахадаа, 1943 ондо, немецүүдэй минэһээ шархатааша хүлни шархиржа зобоодог һэн. Теэд үнгэрэгшэ үбэл колхознай курортдо эльгээгээ хамнай. Тэрэ гэһээр яахаашье болёо. Үбгэнэй шүрбэһэн үшөөл шангахан зандаа.

Иимэл даа.

Ямар байһанаа ямар болоод тэрэ ехэ тэмсэлэй түрүүшын зэргэдэ ябалсаһан байна гээшэбииб гэжэ һанахадаа, агууехэ Коммунистическэ партиин гэшүүн болоод байхадаа, нюдэнһөө нёлбоһо гаргангүй яахабиб! Энээнэйл түлөө аба эжымни ами наһаяа алдаа, энээнэйл түлөө бишье бүхы наһан соогоо оролдооб. Энэ—баярай нёлбоһон ха юм. Агууехэ Ленинэй байгуулһан, тэрэнэй хатуужаруулһан парти маниие илалтаһаа илалтада хүтэлнэ. Тэрэнэй ашаар, аба эжынгээ ами бэеэ үгэһэн тэмсэлэй ашаар, шишье эрдэмтэн боложо ябанаш! Тэрэ бүгэдые, хүбүүмни, хэзээ бүхэндэ мэдэржэ ябаха ёһотойш! Эсэгэмни энэ булад журамта партиин гэшүүн болонхой гэжэ омогорхохо ёһотой бэзэш!

Зай, хүрэг даа. Дабирхайм халаад, арай ехэдүүлэн алдаба хаб. Үнэндөө, хэлэхэ юумэн үшөөл бии.

Октябрь һара соо Москва-Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ ошохо аабзаб. Түхеэржэ бай гэжэ түрүүлэгшэмнай уулзахадаал хэлэдэг.

Баяртай! Абашни.
1957 оной сентябриин 20.

Нэмэлтэ. Үнгэрэгшэ жэлэй тоосоогоор 22 мянган түхэригтэ хүртөө һэм. «Победа» машина абая гэжэ эжышни байлгахаа болёо. Хүбүүмнай ерэг, басагамнай арбадахяа дүүргэг, тиихэдэнь абахабди гэнхэйб. Би үшөөл өөрөө машина жолоодожо шадаха болоодүй ха юмбиб.

ХҮРШЭ ОБЛАСТЬНУУДАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДЬЭЭ

НЭГЭ ҮДЭР ГУРБАН БААБГАЙ

Хёлгын леспромхоюй ойн харуулшан Федор Семенович Ланцев юябрь һарын тунгалаг эгэ үдэр «Сэбэг» нойгоо дахуулан хэрмэ гнахаяа ойдо гараһан байгаа.

Федор Семенович ээ үдэр арба гаран эрмэ буудаад, гэр тээээ харижа ябатарынь «Сэбэг» нохойнь баабгайн эшээ олонорю ха. Нүхэр Ланцев ансааран аад, баабгайн эшээе уудалхаяа гаад, Линево-Озерсо һургуулиин 10-дааклассташуурадаг Николай хүбүүнтэсэ ошою, тэрэнээ уудалжа роһон байгаа.

Нүхэр Ланцев өөрөө идүүн хүшүүргээр аабгайе хадхажа ороо. Энэ үедэ буугаа бэдхээд байһан Никоэй баабгайн эшээнһээ рхяа бултайлгамсаар удажархиба. Тиигээд рэгшье бүтэжэ, тэдэр үхэһэн баабгайе эдэнь арай шамай шэээ гаргаад, үбшэхэ эжэ байтарнь эшээн ооһоо үшөө нэгэ баабгай, тэрэнэй хойноһоо үшөө нэгэн бултайба. Эдэ хоёр эрэлхэг ангуушад бахардангүй, хоюулайень тэрэ доронь алаһан байна.

Энэ үдэр эсэгэ хүбүүн хоёр баян олзотой — гурбан баабгайтай агнууриһаа бусажа ерээ. Иимэ ушар үсөөн дайралдадаг гээшэ.

ОТАРА БҮХЭНДЭ ХОТОН БАРИБА

Карымска районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хониной фермынхид үбэлые бэлэдхэл һайнтайгаар угтаба. Хонишод Д. Докбоев, Б. Санжиев, Б. Цыренов болон бусад колхозой гэшүүд И. Тимофеев, А. Каримуллин, П. Шадрин гэгшэдэй туһаламжатайгаар фермынгээ бүхы отарануудай байрые сүм заһабарилаа. Тиихэдэ хонишодой гэр байра һайнаар заһабарилагдаһан байна.

Тэрэшэлэн хонидой байра заһабарилга, шэбхэһээ сэбэрлэлгэдэнь хүдөөгэй залуушуул, комсомолшууд горьтойхон туһаламжа үзүүлээ.

Колхозой хонишод энэ жэлдэ хонидоо бултынь хотондо байлгажа үбэлжүүлхэ юм. Мүнөө отара бүхэндэ хотон баригданхай.

АНГАЙ АРҺА ТУШААНА

Тунгиро-Олекминскэ районой «Сталинокто» колхозой амбаарта ангай арһан тушаагдажа эхилбэ. Ангуушад В. Ведерников, А. Тельнев гэгшэд 150—100 хэрмэ алажа, арһыень тушаагаа. Колхозой оро үсхэбэрилэгшэ В. Габышев 600 түхэригтэ ангай арһа тушаагаа. Мүн оро үсхэбэрилэгшэ Федор Иванович Габышев шоно алажа, тэрэнэйнгээ түлөө мүнгэн шанда хүртөө.

КОЛХОЗОЙ БЭЛЭГ

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ, таряа хуряалгадань Донинско дунда һургуулиин һурагшад жэл бүри туһалдаг юм. Колхозой гэшүүд тэдэнэй ажалые үндэрөөр сэгнэдэг, баяр баясхалан хүргэдэг байгаа.

Колхозой правлени, партийна организаци тус һургуулида бэлэг болгон «ЗИС-350» маркын ашаанай шэнэ машина, баян болон һуралсалай таһагта хэрэгтэй бусад хэрэгсэлнүүдые һаяхан үгэбэ.

«Забайкальский рабочий».

Чита.

ТҮРҮҮ АРТЕЛЬ

Эрхүүгэй «Электрокраска» гэжэ олзоборилгын артелиин хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэбые сентябрь һарада дүүргэһэн юм. Мүнөө тус артелиин хүдэлмэришэд 1958 оной түсэбөөр ажаллажа байнхай.

Байгша ондо тус артелиин коллектив мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэнэйнгээ түлөө КПСС-эй Городской райкомой, горгүйсэдкомой, мүн КПСС-эй Сталинска райкомой, райгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хэды дахин хүртэбэ.

ГОРОДОЙХИДОЙ ТУҺАЛАМЖА

Колхозуудай малдаа һаруул дулаан байра барилгадань городой предприяти, эмхи зургаанууд горьтойхон туһаламжа үзүүлнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ Ангарск городой ажалшад шефүүдэй туһаламжа болгон Осын районой колхозуудта малай шэнэ байрасоор барина. Тэдэнэрэй ашаар мүнөө колхозой мал уужам, дулаан байрада байлгагдана.

XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо туһаламжа үзүүлхын зорилгоор Ангарскһаа барилгашадай бригада ерэһэн байгаа. Бригадын гэшүүд даалгагдаһан ажалдаа һайнаар хандажа, богонихон саг соо 120 тугалай байха байра бариһан байна. Барилгашад нүхэд Голубев, Губанов, Тренин гэгшэд үдэр бүриингөө даабарие 150—170 процент хүрэтэр дүүргэдэг байгаа.

XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой правлени, партийна организаци тугалай байра түргөөр, һайн шанартайгаар барижа үгэһэндэнь, бүхы барилгашадта шан үгэһэн байна.

«Восточно-Сибирская правда»

Эрхүү.

Колхоздо уранзохёолой вечер болобо

«Нүүдэл клуб» гэжэ тусхай машинаар Бурят-Монголой уранзохёолшодой Союзай түлөөлэгшэд манай Мухаршэбэрэй аймагта ерээ. «Үнэн» колхоздо литературын вечер болоо. Уранзохёолшо Африкан Бальбуров «Бурят-Монголой советскэ литература болон Москвада болохо литература ба искусствын декада» гэһэн элидхэл хэбэ. Поэдүүд Солбон Ангабаев, Гунга Чимитов хоёр шүлэгүүдээ уншаа.

Энэ уулзалга һонирхолтойгоор үнгэрөө. Колхозой парторг Базар Гармаев үгэ хэлэхэ зуураа, уранзохёолшодой колхозуудта гаража ерэһые ехэ һайшаагаад, иишэ ходо ерэжэ байхынь тэдэнэрые уриба.

Уранзохёолшодтой уулзалгын һүүлээр «Нүүдэл клубайхид» «Дабтагдашагүй хабар» гэһэн кинокартина харуулба.

Үглөө үдэшэниинь мүн иимэ вечер «Эрдэм» совхозой гурбадахи отделенидэ болоо.

Гэдэбэй Гомбо.

КОМСОМОЛШУУДАЙ ХУРИМ

Хүнгэншье, ашаанайшье машинанууд, мотоциклнууд хаа хаанаһаа Кударын аймагай «Путь коммунизма» колхозой һуурин тээшэ тооһо бурьюулан ошохонь харагдана. Һайндэрэйхеэр хубсалһан залуушуул хүхюу сэнгүү... Һүртэй һайхан аялганууд тунгалаг агаарые сууряатуулна. Энэ хүршэ колхозуудай залуушуул «Путь коммунизма» колхозой түрүү һаалишан Лидия Жарникова, Ехэ-Кударын МТС-эй эрхим бригадир Игумнов гэгшэдэй хуримда зорин ошожо ябаа.

«Путь коммунизма» колхозой правлени, партийна организаци өөһэдынгөө түрүү һаалишанай зол жаргалаа оложо, гэр бүлэ болохо гэхэдэнь ехэ анхаралтайгаар хандажа, комсомолшуудай хурим хэхэ гэжэ шиидэһэн юм. Энэ үүсхэлыень аймагай хүтэлбэрилхы эмхи зургаанууд һайшаажа, тусхай комисси бүридхэгдэһэн байгаа. Тус комисси залуушуулай хуримые ехэ һайнаар эмхидхээ. Дүтэ колхозуудай түрүү һаалишад, аймагай центрын түлөөлэгшэд, комсомольско организацинуудай секретарьнууд хамта 80 хүн түрэдэ уряалаар ерээ.

Тракторна бригадын түрүү бригадир нүхэр Игумнов, һаалишан Жарникова хоёрой зол жаргалаа олоһон энэ үдэрые залуушуул ехэ һайнаар тэмдэглээ. МТС-эй дирекци, колхозой правлени, мүн нүхэдынь үнэтэ бэлэгүүдые бариһан, жаргалтай һайнаар, үнэр баян һуухыень үнэн зүрхэнһөө хүсэһэн байха юм. Һаалишан Лидия Жарникова нүхэдэйнгөө анхаралда харюу болгон «үшөө һайнаар ажаллахаб, энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һааһан байгаа һаа, 1958 ондо—2500 литр һаахаб»—гэжэ мэдүүлбэ.

Хурим аргагүй һайнаар, хүхюун сэнгүүгээр үнгэрөө.

Шатар

Шатараар облпрофсоведэй кубок абахын түлөө мүрысөөндэ заводой, мүн областной профсоюзай бүлгэмүүдэй 14 команда хабаадалсана.

Түрүүшын бүлэгтэ гэгээрэлэй, хүдөө ажахын, машина бүтээлгын, транспортын хүдэлмэришэдэй коллективүүдэй түлөөлэгшэд наадана. Шүүгдэһэн командань саашадаа наадаха эрхэеэ хаһагдаха юм. 10 командань Олимпийскэ системээр наадана.

Шатаршад мүнөө хоёр дахин уулзаад байна.

Машина бүтээгшэд хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй командада (4:8) шүүгдээд, гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй командатай тэнсээ.

Паровозо-вагонно заводой шатаршад түрүүшын уулзалгада багшанарай командада 8:4 тоотойгоор, хоёрдохи уулзалгада хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй профсоюзай командада 9:3 тоотойгоор шүүгдээ.

Баскетбол

Паровозо-вагонно заводой Культурын ордоной спортивна зал соо баскетболоор республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Мүрысөөндэ эрэшүүлэй 8, эхэнэрнүүдэй 4 команда хабаадана.

Багшанарай командада хабаададаг эхэнэрнүүд хоёрдохёо уулзахадаа багшанарай институдайхидые 20:15 тоотойгоор шүүгэе.

Эрэшүүлэй командануудай дунда зооветинститудай, гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй спортсменүүд мүрысөөндэ түрүүлэн ябаа.

Багшанарай институдай студентнэр 43:38 тоотойгоор динамынхидые шүүгэе.

Гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй команда эмхитэй һайнаар наадажа, 68-дахи һургуулиин, багшанарай институдай 2-дохи командые, мүн түмэр замай техникумэй командые бэлэхэнээр шүүгээ.

А. Игумнов.

«Номшод» И. Денисовэй фотоэтюд.

ПВЗ-дэ баригдажа байгаа 79 квартиратай шэнэ гэр. Е. Ринчиновагай фото.

ТОБШОХОНООР

☆ ТҮНХЭН. Түнхэнэй МТС-эй механизаторнууд эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилжэ, электростанцяа барижа, бүхы түхеэрэлгэнүүдыень тодхожо, хабсаржа дүүргэбэ. Мүн водонапорно башни бария. М. Алексеев.

☆ КУРУМКАН. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон Ю. Дондупова эрье хонидые харууһалха зуураа, энэ жэлдэ хонин бүриһөө 5—5 килограмм нооһо хайшалжа, эрхим жэшээ харуулһан юм. Ерэхэ жэлдэ нүхэр Дондупова бүри ехээр нооһо хайшалхын тула оролдожо байна. Г. Бадмаев.

☆ СЭЛЭНГЭ. Сэлэнгын совхоздо олон хэһэгтэй барламал газетэ гаргагдадаг болоо. Эндэхид газетээ «Совхозой хүдэлмэришэн» гэжэ нэрлээ. Б. Халзанов.

Энээниие мэдэнэ гүт?

☆ Россидахи түрүүшын фото зураг 1840 ондо буулгагдаһан юм. Дүрэеэ буулгуулһан хүн фото-аппарадай урда 20 минутын туршада хүдэлэнгүй һууха баатай болодог байгаа.

☆ Москвада үдэ болоод байхадань, Ташкентдэ— үдэрэй 3 час, Владивостогто — үдэшын 7 час, Сан-Францискодо — һүниин 1 час, Нью-Йоркодо — үглөөнэй 6 час, Мадридта— 9 час байдаг.

☆ Миллион гээшэ угаа ехэ тоо юм. Миллион зуруул абаад түмэр замай рельсэдэл адляар табяа һаа, аяар 2 километртэ гонзойхо. Сүүдхэ бүриин 8 часай туршада таһалгаряагүй хүдэлжэ, минута бүридэ 80 хуудаһа ираа һаа — миллион хуудаһатай номые бүхэли һара соо ираха ушартай болохот.

Хүн түрэлтэнэй он жэл тогтоон тооложо эхилхэһээ хойшо миллион үдэр үшөө үнгэрөөдүй. Гэхэ зуура, миллион үдэр гээшэмнай 27 зуун жэлһээ холо үлүү болохо байна.

☆ Морин 35 шахуу жэлдэ, үхэр—23, нохой—20, хонин—14, бүргэд—50, сурхай—45, туулай—60 шахуу жэлдэ амидардаг.

☆ Саһанай ороһоной удаа агаар илангаяа тунгалаг сэбэр байдаг. Саһан ороходоо агаарта байгаа тооһые бэедээ тунаан абажа, агаарые сэбэрлэдэг юм.

☆ Хитад ороной баруун таладахи үндэр хада уулын хаяада оршодог Лобнор гэжэ нуур үе үе болоод лэ һабаяа һэлгэн, урилжа байдаг.

1930 ондо энэ нуур жалгын тэг дунда байһанаа 1950 ондо үгы болошоһон юм. Теэд, 1952 ондо хуушан һууридаа дахяад бии болоо.

1957 оной «Колхознигой календарьһаа» абтаба.

Хүдөө нютагта номой худалдаа һайжаруулха

Ажалшадай дунда ном тараалга — политическэ, гүрэн түрын удхашанартай хэмжээ-ябуулга юм. Энэ зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ ном худалдадаг магазинууд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ уялгатай.

Манай республика дотор ном һайнаар худалдадаг магазинууд яһала бии. Гэбэшье, тэдэнэй олонхинь городуудта байдаг. Хүдөө нютагуудай наймаанай газарнууд колхоз, совхоз, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ ном худалдаха түсэбөө жэлһээ жэлдэ дүүргэдэггүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Хүдөө нютагуудта ном худалдаха хэрэгые эрид шууд һайжаруулхын түлөө, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэреэр, номой 25 магазин Книготоргһоо аймагай потребсоюзуудай мэдэлдэ дамжуулан үгтэһэн байна. Зүгөөр, аймпотребсоюзуудай ном худалдаха, тарааха уялгадаа урданайхидаал адли унжагайгаар хандаһан дээрэһээ, хоёр системын хоорондо номой магазинуудые абалга, үгэлгэ айхабтар удаан саг соо үргэлжэлжэ, һаяхан дүүрэһэн байха юм. Заиграйн, Сэлэнгын аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд номой магазинуудые тушаажа абахаһаа арсахадаа тулан, ном шэрэһэн автомашинануудые һөөргэ уруунь «бэеһээ түлхижэ», сагаа бараһан байха юм.

Иимэрхүү маягтай бирагүй ябадал бэшэшье аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд гаргаад туршаа. Тэдэнэр ном худалдахые бэрхэтэй хэрэгтэ тоолодог байна.

Мүнөө үедэ манай колхоз, совхоз, МТС болон бусад хүдөө ажахын предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд эрдэм ухаанай бүхы һалбаринуудые һонирхон үзэдэг, шудалдаг, гүрэн түрынгөө, ажабайдалайнгаа бурьялма түргэн хубилалтануудые ходо ажаглажа, шэнжэлжэ байдаг болонхой. Хүдөө нютагай ажалшадай эгээл шухала эрилтэнүүдэй нэгэн ном болоно. Ном хадаа хүн түрэлтэнэй урданай болон мүнөөнэй эгээл элитэ, суута хүнүүдэй ухаагаар бүтээгдэһэн, эрдэм ухаанай эхин булаг гээшэ.

Зарим худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй ном һударые боро бараануудаар сугтань хадагалаад, шорой тооһондо даруулдаг, хулгана хорхойдо эдюулдэг, шииг нойтондо оруулжа, хүнэй абаха аргагүй болгодог байһан ушарнууд тохёолдодог байна.

Манай республика доторхи худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта ном хадагалхаар зорюута түхеэрэгдэһэн складууд үгы шахуу. Ном хадагалха, сэбэрээр байлгаха склад, магазингүй байһанһаа, номуудые муухай маяг түхэлгүй болгодог, наймаанда гаргабашье, тэдэниие түргөөр худалдаха хэмжээн абтадаггүй зандаа.

Байкало-Кударын, Заиграйн, Бичурын аймагуудта номой магазинуудые бариха тухай үнинэй хэлсэдэг. Тэдэ аймагуудта абаашагдаһан ном һудар хэдэн жэлдэ худалдагдангүй бай байһаар, хүндэ огто хэрэггүй болохоһоо гадна, али нэгэ магазинай арын сарай соо гү, али архи тамхинай байдаг амбаарай углуу тохойдо обоолоотой байһан ушар бии.

Бурмонкоопсоюзай һалаа системын магазинууд республикын бүхы нютагуудта бии. Ларёк, магазингүй гансашье колхоз, совхоз, тосхон, горьтойхон фермэ, бригада үгы. Тэдэ магазинуудые ном худалдаха хэрэгтэ хабаадуулжа шадаад байбал, уншагшадта хэрэгтэй номуудые олоор абаашажа, номой «эзэдыень олгуулхын» хойноһоо эсэшэ сусашагүйгөөр оролдоод байбал, хүдөө нютагта соёл культурын талаар ехэхэн амжалта түйлагдаха байна. Хүдөө нютагуудта ходо ябуулагдажа байдаг нүүдэл наймаантай хамтаруулан номой худалдаае ябуулжа болохонь лабтай. Фермэ, бригада болон зоной олоороо байдаг бэшэшье газарнуудаар ном ходо худалдажа байхыень эдэбхитэдтэ найдажа болохо байна.

Хүдөө нютагта түргөөр худалдагдаха номуудые—хүдөө ажахын техникэ тухай, мал ба тарян ажалда хэрэглэгдэхээр номуудые, бурят болон ород хэлэн дээрэ гараһан шэнэ шэнэ номуудые саг сагтань абаашажа байбал, хонишод, һаалишад, гахайшад, таряашад болон хүдөө ажахын бусад хүдэлмэрилэгшэд тэдэниие олоор худалдажа абаха байха.

Дүй дүршэлөө улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь туһа болохоор номуудые шэлэжэ абаашаха хэрэгтэй. Тэрэнһээ гадна, «Книга-почтой» гэһэн захилаар ном асаруулха ябадал хаа хаанагүй һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Ном худалдадаг хүдөөгэй магазинуудта дүршэл ехэтэй хүдэлмэрилэгшэд олооро хэрэгтэй болоод байһаниинь эли. Энэ асуудалые һаяын сагта шиидхэхын тулада Бурмонкоопсоюзай правлени анхаралаа табихаар болоо.

Манай республикын ном худалдадаг магазинуудай олонхинь ном худалдаха хүдэлмэридөө хангалтагүйгөөр хандажа байһаниинь саашадаа тэсэшэгүй. Кабанскын, Хоринн аймагуудай ном худалдадаг түрүү магазинуудай дүй дүршэл хэрэглэжэ, өөһэдөө шэнэ шэнэ эдэбхи үүсхэл гаргажа, ном тараалгаар аймпотребсоюзуудай урда табигдаһан зорилгые шиидхэхэ саг ерээ.

Ном худалдаха хэрэгтэ ном зөөжэ худалдадаг хүнүүд яһалал ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Энэ хэрэгтэ хүдөөгэй интеллигенци, ахалагша классай һурагшадые, комсомолшуудые элсүүлхэ шухала. Ном зөөжэ худалдадаг хүнүүдтэ тэдэнэй оруулһан мүнгэнэйнь 15 процент хүрэтэр өөһэдтэнь түлэхэ гүрим бии болонхой.

КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ ном худалдаха магазинууд болон энэ бүхы һалбарида хүдэлжэ байһан хүнүүд хадаа нилээд ехэ харюусалгатай, хүндэтэй уялга дүүргэхэ байһаниинь мэдээжэ.

Хүдөө нютагуудта номой худалдаа ойрын сагта эрид шууд һайжаруулха гэһэн шухалын шухала зорилго ном худалдагша магазинуудай даагшанарай, мүн хүдөөдэхи худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ мүнөө табигдана.

И. Баженов, Бурмонкоопсоюзай номой худалдаанай талаар ахалагша инспектор.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Баруун Европын оронуудай эб найрамдалай тала баримталагшадай түлөөлэгшэдэй зүблөөн

ПАРИЖ, декабриин 3. (ТАСС). Германиин Федеративна Республикын, Франциин, Англиин, Бельгиин, Голландиин, Даниин, Италиин, Грециин болон Люксембургын эб найрамдалай тала баримталагшадай хүдэлөөнэй национальна соведүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн Парижда болоо. Зүблөөндэ хабаадагшад НАТО-гэй гэшүүн-оронуудай олониитэдэ зорюулагдаһан хандалга толилжо, атомна буу зэбсэг ехээр бүтээхэ политикын аюултай байһыень тэмдэглэбэ. Һаяар Парижда НАТО-гэй соведэй сесси болохонь. Баруун Европын оронуудта атомна буу зэбсэг хадагалха складуудые бариха тухай, мүн ракетэнүүдые табиха тусхай түхеэрэлгэнүүдые тодхохо тухай дурадхал энэ сесси дээрэ хаража үзэгдэхэнь гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад бэшэнэ. Тиихэдэ, атомна буу зэбсэг болон ракетые хэрэглэхэ тухай асуудалые НАТО-гэй верховно командовани шиидхэхэ эрхэтэй байха юм.

Атомна болон водородно бомбонуудые ашаһан самолёдуудай Баруун Европа дээгүүр ниидэжэ байха үедэ иимэ дурадхал оруулагдаа гэжэ хандалга соо хэлэгдэнэ. Энэ дурадхал тон ехэ аюултай.

«Эрдэм ухаан ехээр хүгжэбэ гэжэ шалтаад, атомна буу зэбсэг бүри түргөөр бүтээгдэхэ ёһогүй» гэжэ хандалгада гараа табигшад бэшэнэ. «Ядерна буу зэбсэгэй туршалгые дары сагтаа болюулха, тэрэниие хэрэглэхэ ябадалые огтолон хориходо, сэрэгэй бүлэглэлнүүдые байгуулха гэһэн политикые болюулха, буу зэбсэг хуряаха» гэһэн эрилтэ табихыень зүблөөндэ хабаадагшад олониитые уряалаа.

Хүдөө нютагуудта, мүн промышленностьда ажаллахаяа ошохонь

ПЕКИН, декабриин 3. (ТАСС). Хүдөө нютагуудта, тэрэшэлэн промышленностьда ажаллахыень кадрова хүдэлмэрилэгшэдые эльгээхэ тухай шиидхэбэри КПК-гэй Шанхайн комитет һаяхан абаба гэжэ «Цзефанжибао» газетэ мэдээсэнэ.

Партийна болон ниитын организацинуудһаа, һургуулинуудһаа, дээдэ һургуулинуудһаа 140 мянган хүдэлмэрилэгшэ абтажа, хүдөө нютагуудта, промышленностьда юрын ажал хэхэеэ эльгээгдэхэнь.

Америкынхид Исландиһаа гаража ошохо ёһотой

Исландиин социалистическэ нэгэдэмэл партиин XI съездын шиидхэбэри

РЕЙКЬЯВИК, декабриин 3. (ТАСС). Исландиин социалистическэ нэгэдэмэл партиин XI съезд мүнөө Рейкьявигта боложо байна. Орон доторһоо Америкын сэрэгүүдые гаргаха гэһэн эрилтэ табиһан резолюци декабриин 2-то энэ съезд дээрэ абтаа.

Исландиһаа Америкын сэрэгүүдые гаргаха тухай альтингын (парламентын) шиидхэбэриие правительство дары түргэн дүүргэхэ ёһотой гэжэ социалистическэ нэгэдэмэл партиин XI съездын тооложо байһан тухай резолюци соо хэлэгдэнэ. Исландиин аша туһые аршалан хамгаалагша хүн бүхэн нэгэдэжэ, орон сооһоо Америкын сэрэгүүдые гаргахын түлөө илалта түйлатараа тэмсэхыень съезд уряалаа. Мүн Исландиие НАТО-һаа гаргахын түлөө, Исландида баригдаһан гадаадын сэрэгэй базануудые усадхахын түлөө арад зоной дунда хүдэлөө эмхидхэхэ гэжэ дурадхагдана. Гадаадын ямаршье ороной хэрэгтэ хамаархахагүй, сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хэзээшье хабаадалсахагүй гэһэн шиидхэбэри Исланди абаха ёһотой гэжэ резолюци соо хэлэгдэнэ.

Баруун Германиие атомна буу зэбсэгээр зэбсэгжүүлхэ түсэб тухай „Нейес Дейчланд" бэшэнэ

БЕРЛИН, декабриин 3. (ТАСС). «Нейес Дейчланд» газетэ декабриин 3-да статья толилжо, бундесверые атомна буу зэбсэгээр зэбсэгжүүлхэ тушаа Баруун Германида бэлэдхэлэй эдэбхитэйгээр хэгдэжэ байһан тухай бэшээ. Баруун Германиин газар дээрэ байһан Америкын болон Англиин сэрэгүүд Аденауэрэй зүбшөөлөөр атомна буу зэбсэгээр хангагдаад байна гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. США-гэй долоодохи армиин 5 дивизиин 4-ниинь атомна дай хэхээр болотороо хубилган шэнэдхэгдээ. Тэдээндэ атомна артиллери, мүн атомна һомонуудые абажа ябажа шадаха «Онест Джон», «Корпорал» болон «Матадор» гэжэ түхэлэй ракетэнүүд бии юм. Баруун Германиин бюджедэй мүнгэн һомологдожо, атомна буу зэбсэг болон атомна һомонуудые хадагалха асари томо складууд баригдаад байна гэжэ статья соо хэлэгдэнэ. Бундесверые зэбсэгжүүлхэдэ шухала болохо атомна буу зэбсэг тэдээн соонь хадагалагдана. Тусхайлбал, эдэ складууд Пирмазенсын, Битбургын болон Гохын ойрохоно баригданхай юм. Бонной бундесверэй 120 мянган хүн атомна буу зэбсэг болон олон хүниие хюдаха бусад буу зэбсэгые яажа хэрэглэхэ тушаа мүнөө һургуули хэжэ байна.

Президент Сукарнода добтолго хэгдэһэн хэрэгэй мүрдэлгэ

ДЖАКАРТА, декабриин 3. (ТАСС). Аюулгүйе сахиха Джакартын органууд президент Сукарнода хэгдэһэн добтолго тухай хэрэгээр мүрдэлгэ эхилээ. Джакартын сэрэгэй гарнизоной командалагша подполковник Дахьяр энэ мүрдэлгые хүтэлбэрилнэ. Добтолгодо хабаадалсаһан гэжэ гэмнэгдэһэн хэдэн хүн мүнөө баригдаад байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

«Тэнэг шиидхэбэри»

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 3. (ТАСС). «Нью-Йорк Пост» газетэ статья толилжо, Далласта (Техас штат) боложо байгаа уласхоорондын шатарай турнирта хабаадалсаха зүбшөөл советскэ гроссмейстер Д. Бронштейндэ үгэхэһөө арсаһанайнь түлөө гүрэнэй департаментые тэрээн соогоо шангаар шүүмжэлбэ.

Гүрэнэй департаментын энэ шиидхэбэринь «тэнэг шиидхэбэри», тиимэһээ США-да хохидол ушаруулна гэжэ газетэ бэшэнэ.

Тобшо мэдээсэлнүүд

✦ Хилын саанахи хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Гренландиин зүүн эрьеые зубшуулан радарна станцинуудые, мүн Америкын агаарай сэрэгэй шэнэ базын түхеэрэлгэнүүдые бариха тухай хэлсээ Америкын болон Даниин делегацинууд Копенгагенда хэжэ байна.

✦ Индонезиин Джокьякарта городой хүн зон эндэ айлшаар ерэһэн советскэ артистнуудые халуунаар угтаба. Советскэ артистнуудай дунда СССР-эй арадай артистка Тамара Ханум бии. Ноябриин 30-да советскэ артистнуудай хүндэлэлдэ уулзалган боложо, правительствын хэдэн түлөөлэгшэд тэрээн дээрэ байлсаа. Декабриин 2-ой, 3-най үдэр советскэ артистнууд Джокьякартада концертнүүдые табяа.

✦ Леоной (Франци) студентнэр «һэргылэмжын комитет» байгуулаа. Элдэб политическэ партинуудай түлөөлэгшэд энэ комитедтэ оролсоно. Алжирта эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэхэ, демократическа эрхэ сүлөөнүүдые хамгаалха гэһэн зорилго тус комитет урдаа табина.

ГАЗАР ХҮДЭЛБЭ

Декабриин 4-нэй 11 час 39 минута 37 секундада газар хүдэлбэ. Кяхтын сейсмическэ станциин мэдээсэһэнэй ёһоор, газарай хүдэлөөн Монголой Арадай Республикын оршондо 4 балл хүсэтэйгөөр болоо гэжэ тухайлагдана.

Энэ жэлдэ МНР-эй территори дээрэ гурбадахяа газар хүдэлөө гэжэ Кяхтын сейсмическэ станци тэмдэглэбэ. 1957 оной февральда 7 балл хүсэтэйгөөр, энэ оной июньдэ—4 балл хүсэтэйгөөр хүдэлһэн байха юм.

Редакторай орлогшо О. ГОМБОЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14 культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00599. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 5741.